

AL WAT GINDS IS

gedichten

FRANS SILIAKUS

Auteur

F. Siliakus

© december 2018

AL WAT GINDS IS

Het regent, het giert en het stormt daar buiten.

Nieuwsgierig trek ik de rolluiken omhoog;

Voor ik het weet sta ik apathisch oog in oog

Met het natuurgeweld achter de ruiten.

Ik zie de wind in het maisveld woeden,

Een vreselijk dier dat in mijn huis de toegang eist,

Maar dat mijn ziel graag buiten laat en afwijst

In haar streven zich voor al wat ginds is te hoeden.

De ruiten beslaan; ik merk dat het innerlijk schouwen

Ophoudt te bestaan, zodat het niet kan benauwen.

DE 50-PLUSBEURS

De 50-plusbeurs in Utrecht deden wij heden aan,

Een traditie die wij graag in ere houden.

Ik volg steeds Deborah: zij maakt ruim baan,

Overall waar aanbieders hun kramen bouwden.

Ik houd mij voornamelijk bezig met observeren

Van al die 50-plussers die bijeengekomen zijn.

Er is niet een die dwingt tot reflecteren,

Hoogstens tot een diep in mij dalend sjagrijn.

Bij een stand, gewijd aan toiletten, houden wij stil.

Wij bestuderen ze grondig tot ten langen leste

Het ons opvalt, dat een bord – niet als paskwil - ,

Maar in ernst oproept de dingen thuis te testen,

Niet omdat de directie bezoekers wenst te pesten,

Doch enkel daar zij gênante toestanden vermijden wil.

DICHTERSCHAP

Mijn broer heeft nooit geweten

Wat hij mij nagelaten heeft

Door te verdwijnen in het niets.

Als hij niet was gestorven,

Was mijn dichterschap

Niet aan de dag getreden.

Nu kan ik vertellen over iemand

Die er niet is in een setting

Zonder zijns-positie en een

Werkelijkheid zonder tijd.

FOTO

Ik zag een mij tot nu toe niet bekende foto

Van u, waarop gij vredig lachte,

En een kind in de armen hield.

Zo zag ik vaak uw oogopslag in de auto,

Het elan van een die op verlossing wachtte

Toen ik nog dacht te weten wat u had beziend.

Gaandeweg is mijn kijk op u gekanteld;

Het is alsof ik loop op een modderige, platgetreden weg

In een gebied dat ooit door ons samen werd bewandeld,

Een achtergrond van onbekommerd overleg.

Ik ken niemand hier die nu nog staande

Houdt wat u als waarheid ons hebt opgediend.

Kort hield nog uw vervanger de contacten gaande,

Die mij als reisgezel beschouwde en als boezemvriend,

Mij maande, maar helaas geen uitweg baande,

Al werd ook hij door het lot op zijn wenken bediend.

GEESTELIJK MATERIAAL

Het was op de Lange Poten in Den Haag,
Dat ik hem tegenkwam en hij eerst vaag,
Maar later steeds duidelijker te spreken kwam
Over iets wat ik niet eerder van hem vernam.

Ik hield mijn adem in en luisterde aandachtig,
Toen hij sprak over de verheven schoonheid
Van de taal; de beelden daarbij ontsproten machtig
Aan zijn lippen. Ik vergat finaal de tijd.

Eerder dan mij lief was, nam hij afscheid,
En liet mij met geestelijk materiaal
Dat ik al lopend zinken voelde, heel basaal,

Tot op de bodem van mijn ziel,
Waar het als zuiver licht magistraal
In slow motion voor mij openviel.

GITAAR

Op een nacht maakte hij muziek in het donker.

Hij speelde zacht op zijn gitaar.

Zijn woorden klonken in mijn oor niet raar:

De beelden bloeiden op en ik zonk er

Diep in weg, zodat ik werd teruggevoerd

In een vroegere, heel vertrouwde staat,

Waarin geen goed en ook geen kwaad

Bestonden; mijn keel werd dichtgesnoerd.

Alles was pure poëzie; pas bij het morgenlicht

Bereikte ik het eind van het gedicht.

OP HET STRAND VAN CURAÇAO

Ver weg in de blauwte van het wateroppervlak,
Waar het zicht vermindert en de lucht begint,
Raad ik krioelend leven, dat op zijn gemak
De uren doorbrengt, terwijl het zich nooit bezint
Op de tegenslag die het soms door de winden ondervindt.

Nu ik hier sta voor het eerst in mijn leven,
Besef ik, dat ik bevoorrecht moet zijn,
Daar het mij, fortuinlijk uitgekozene, is gegeven
Aanschouwen te kunnen dit Caraïbisch festijn
Twaalf graden boven de evennachtslijn.

Ik luiert en reflecteer, en heb veel tijd te goed.
Ik leen welwillend het oor, en zie hoe warm
De liefde is van degenen die ik zo weinig ontmoet.
Aan zekere cerebrale exercities blijf ik arm;
Het zijn vooral de kinderen, over wie ik mij erbarm.

Ik luister naar de zee en hoor haar lichte zingen.
Al luisterend weet ik: de oneindigheid trekt mij aan.
In mijn hoofd verstilt de herinnering der dingen.
Uit beide ogen welt gelukgebroken een enkele traan,
Terwijl een verlangen naar het water zich breekt baan.

Laat mij het weke zand vrijwillig gaan verruilen
Voor het water; een donker heimwee zuigt
Mij naar de zee. Mijn lijf wil eindelijk gaan schuilen
In het getijde van genade, dat naar mij buigt,
Nu ik voorwaar van zijn symboliek ben overtuigd.

Apolytiek

Nog steeds staar ik naar de gezichtseinder.
Geen menselijke bezigheid neem ik waar.
Wel meeuwen boven het woelend water zijn er,
Die ik niet tellen kan, maar die ik bewaar
In mijn onwillekeurig geheugen en koester als baar.

EINDELOZE WISSELING VAN PERSPECTIEF

Graag had ik een woord gewijd

Aan de haven van Singapore,

Maar het is een hele toer

Om wat ik destijds wijd en zijd

Zag opgetast nu te orkestreren

Tot een metrisch verantwoord gedicht,

Geschikt om essenties te registreren,

Waarin naar mijn inzicht

De sfeer volstrekt gevangen is

En gehard onder een dikke laag verbaal vernis,

Die natuurlijk geen afbreuk mag doen

Aan de weergave van het vergezicht,

Gehuld in de oriëntaalse sfeer van toen.

Soms reisde ik in gedachten

Naar de omgeving der Noordpool,

Waar het krakend ijs onder de zool

Van mijn schoeisel mij bij nachte

Begeleidde als een slecht gestemde viool

Met op de achtergrond een ijzig snijdende wind

Die mij doof maakte en bijna blind

Voor wat er in de verte school.

Waar ik ook was: in het oosten

Of in het westen, welke plek ook op aarde's kloot

Overal wist mijn geest te toasten

Op de wisseling van perspectief, oneindig groot.

GWYN

Ik denk aan Gwyn,

Mijn cucu met het aardbeivlekje.

Haar te zien is telkens het begin

Van de verovering van een plekje

In mijn hart, daar ik haar mateloos bemin.

Ik denk aan Gwyn;

Wie zou niet aan haar denken

Die, zoals ik mij thans bezin

Op mijn taak, 't perspectief ziet wenken

Van een blik op zo'n lieve, kleine vriendin?

Ik denk aan Gwyn:

Zolang zij mijn leven verlicht,

Is elke dag voornamelijk gewin

En is er in het zicht

Van 't einde toch vrede binnenin.

INKT

Gedrukte stukken in een weekendtas,

Inkt, die uw gedachten stolt

Onder een lamp van een hoog volt,

Exotisme van een jong gewas.

Sinds de zinnen zich verzaam'len

Uit de volk'ren dezer aarde,

Krijgt uw roeping langzaam waarde

En begin ik beaat te staam'len.

Met de laatste trein uit de haven

Vertrok u na een hele dag

Verkeerd te hebben met uw gaven

En met hem die uw eclat beginnen zag,

Maar ik waardeerde slechts uw stijl:

Een rieten mandje op de Nijl.

JASON

Ik ben een doodgewone en bescheiden man.

Van anderen ben ik nauwelijks te onderscheiden,
Maar in mijn jongste droom kreeg ik een plan
Dat mij eenmaal uit mijn stad moet leiden.

Ik zag een vlies, bedekt met kostbaar goud,
Ver verwijderd van mijn woning hier,
Dat ik halen zal onder de krachtige banier
Der Argos en met mijn makkers welbeschouwd.

Medea is mijn toeverlaat, op haar heb ik vertrouwd;
Om mijn reputatie geef ik natuurlijk geen zier,
Al maken mij de Kolchiërs het nog zo benauwd.

Er wordt getimmerd en gebouwd;
Men raadpleegt mij bij alle technische zaken.
Nog even, en wij zullen van hier geraken.

LOS VAN DE WIL

Soms op momenten van eenzaamheid

Word ik door de wil, die ik allang

Had losgelaten, aangestoten en komt zonder dwang

Een woord vrij, dat mij ergens heen leidt.

Het loost in zijn trage gang stukken taal

En beelden, waarvan ik terloops verhaal,

Als ik de kern van wat het zegt heb gevonden.

Ik weet inmiddels wat het zeggen wil,

Daar ikzelf net als het woord mij heb ontbonden.